

РОЗВИТОК ІННОВАЦІЙНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Систематизовано функції основних організацій інноваційної інфраструктури Харківської області відповідно до чотирьох її складових (виробничо-технологічна, фінансова, кадрова, інформаційно-маркетингова), зроблені висновки про особливу недорозвиненість фінансової та кадрової складової; запропоновано заходи з їхнього розвитку

Ключові слова: інноваційна інфраструктура, складові, Харківська область.

I. L. NAZARENKO

Ukrainian State Academy of Railway Transport, Harkov

DEVELOPMENT OF INNOVATIVE INFRASTRUCTURE OF THE KHARKIV REGION

Abstract – Functions of the main organizations of innovative infrastructure of the Kharkov region according to 4 of its components are systematized (production and technological, financial, personnel, information and marketing), conclusions are drawn on special underdevelopment of a financial and personnel component; actions for their development are offered.

Key words: innovative infrastructure, components, Kharkov region.

Постановка проблеми. Інноваційний розвиток України, розбудова “економіки знань” неможливі без формування адекватної інноваційної інфраструктури. Саме вона об’єднує науку, виробництво і ринок, створюючи умови для швидкого втілення наукових ідей у продукти, затребувані ринком. Досвід розвинутих країн світу підтверджує, що в умовах глобальної конкуренції на світовому ринку виграє той, хто має розвинену інфраструктуру створення і функціонування інноваційної економіки і реалізації інновацій, хто володіє найбільш ефективним механізмом науково-інноваційної діяльності. Тому для ефективного розвитку як національної, так і регіональних інноваційних систем інноваційна інфраструктура повинна бути функціонально повною, чого, на жаль, в Україні поки що не досягнуто, незважаючи на наявність державної цільової програми “Створення в Україні інноваційної інфраструктури” на 2009–2013 рр та стратегій інноваційного розвитку деяких регіонів України.

У розвитку національної інноваційної системи важливу роль відіграють регіональні інноваційні системи, особливо таких промислово розвинутих регіонів-лідерів, як Харківська область. Вона є класичним представником регіонів науково-промислового типу, інноваційно-орієнтована в науково-освітньому плані й вже зараз розвивається більш високими темпами, ніж регіональні агломерації такого типу (Львівська, Одеська, Сумська). Вагою її перевага – займає вигідне географічне положення як транспортний регіон, розташований на транзитах “схід – захід” та “північ – південь”. Основу промислового потенціалу області, де розташовано понад 770 промислових підприємств, складають підприємства високотехнологічних виробництв машинобудування. За кількістю цих виробництв область займає провідне місце в державі, а за деякими – монопольне положення. У 2013 р. Харківська область очолила рейтинг інвестиційної привабливості регіонів України.

Харківська область володіє потужним науковим потенціалом, саме харківські учені розробили проект Інноваційного кодексу України, який упорядковує всі складові інноваційних правовідносин у державі. Харківська область протягом багатьох десятиріч виконує роль інноваційного центру держави завдяки розвиненій високотехнологічній індустрії та зосередженому в регіоні потужному інтелектуальному потенціалу. Вона лише незначно поступається м. Києву за науковим потенціалом та інноваційним потенціалом, а за питомою вагою виконаних наукових і науково-технічних робіт у валовому регіональному продукті (2,4 %) – навіть перевищує його (за даними [1, с. 11, 31, 61]).

На жаль, незважаючи на такі високі показники, ефективність реалізації інноваційного потенціалу області не досить висока: за обсягом реалізованої інноваційної продукції (2011 р. – 2,4 % від обсягу по Україні) вона значно поступається Полтавській (24,3 %), Сумській (12,4 %) та Закарпатській областям (11,9 %), які, за оцінками вчених НАНУ [1] та Н.Т. Рудь [2], мають значно менший інноваційних потенціал. На нашу думку, це свідчить про нерозвиненість інноваційної інфраструктури Харківської області, яка повинна з’єднувати науку і виробництво, сприяти комерціалізації нововведень. Тому актуальним є дослідження стану і перспектив розвитку інноваційної інфраструктури провідних промислових регіонів України, зокрема Харківської області.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми формування та функціонування інноваційної інфраструктури та її складових досліджуються у працях багатьох як закордонних (Валдайцева С.В., Глазьева С.Ю. та ін.), так і вітчизняних учених (Антонюка Л.Л., Бажала Ю.М., Мазура А.А., Семиноженка В.П., Федулової Л.І., Черваньова Д.М. та ін.). Зокрема питанням розробки та обґрунтування підходів до управління інфраструктурою інноваційного підприємництва в Україні присвячена дисертація Галюк І.Б. [3], розробці теоретичних і методичних положень щодо удосконалення інноваційної інфраструктури України в умовах глобалізації світового господарства – дисертація Прозорова В.В. [4] теоретичні основи та прикладні аспекти формування

інноваційної інфраструктури в Україні досліджені в дисертації Канаєвої М.О. [5]. На особливу увагу заслуговує єдина за останні роки монографія, присвячена інноваційній інфраструктурі регіону, української вченої Н.Т. Рудь [2], в якій розглянуті сучасні проблеми інноваційного розвитку економіки регіонів України, особлива увага звертається на дослідження умов формування інноваційної інфраструктури і розробку практичних рекомендацій з її створення та розвитку. Умови й пріоритети інноваційного розвитку Харківського регіону досліджені у монографії Бубенко П.Т. [6].

Виділення недосліджених аспектів проблеми. Незважаючи на наявність значної кількості наукових робіт, недостатньо дослідженими залишаються проблеми активізації розвитку інноваційної інфраструктури у Харківській області як одного з “локомотивів” інноваційного розвитку України.

Метою даної статті є дослідження стану інноваційної інфраструктури в Харківській області та пошук шляхів активізації її розвитку.

Основний матеріал статті. Інноваційна інфраструктура, згідно з Законом про інноваційну діяльність, – сукупність підприємств, організацій, установ, їх об'єднань, асоціацій будь-якої форми власності, що надають послуги із забезпечення інноваційної діяльності (фінансові, консалтингові, маркетингові, інформаційно – комунікативні, юридичні, освітні тощо). Але Н.Т. Рудь [2], на основі ґрунтовного аналізу існуючих визначень поняття “інноваційна інфраструктура” надає своє визначення: “необхідно розглядати інноваційну інфраструктуру регіону як підсистему регіональної інноваційної системи, яка об'єднує організаційно-економічні форми та інституції, налагоджує взаємозв'язки з її складовими, забезпечує інтеграцію діяльності наукового і виробничого секторів, що сприяє створенню, підтримці, функціонуванню і розвитку інноваційного бізнесу на різних стадіях інноваційного процесу, забезпечує виробничо-технологічні, фінансові, інформаційно-маркетингові, кадрові послуги, підвищує ефективність інноваційного процесу та зменшує тривалість виходу на ринок наукоємної продукції” [2, с. 119], яке вважаємо достатньо точним і повним.

Інноваційна інфраструктура регіону повинна виконувати наступні функції [2, с. 100]: забезпечення та підтримка зв'язків між підсистемами регіональної інноваційної системи; кадрова, організаційно-технічна, фінансово-кредитна та інформаційно-консультаційна підтримка суб'єктів інноваційної діяльності; активізація інноваційної діяльності в регіоні; страхування суб'єктів науково-інноваційної діяльності регіону; стандартизація та сертифікація інноваційної продукції; координація та впорядкування діяльності підсистем регіональної інноваційної системи; кадрове забезпечення підсистем регіональної інноваційної системи; регулювання інноваційного процесу; формування потреби в інноваціях.

В Концепції розвитку національної інноваційної системи зазначається, що *інноваційна інфраструктура* складається з виробничо-технологічної, фінансової, інформаційно-аналітичної та експертно-консалтингової складової. Але Н.Т. Рудь виділяє дещо інші складові (підсистеми): виробничо-технологічну, фінансову, кадрову та інформаційно-маркетингову. На наш погляд, виділення окремої кадрової складової є обґрунтованим і дозволяє цілеспрямовано розробляти відповідні заходи з її розвитку.

Найактивнішими учасниками інноваційних процесів у Харківській області сьогодні є організації інноваційної інфраструктури. Майже всі події в цій сфері за останні роки відбуваються з ініціативи й при участі декількох провідних центрів, таких, як Центр розвитку малого бізнесу “Харківські технології”, Консалтингова компанія “Бізнес-Експерт”, Північно-східний науковий центр НАНУ й МОН, ДБУ “Харківський регіональний центр інвестицій та розвитку” “Держінвестицій”. Автори проекту Концепції інноваційного розвитку економіки Харківської області [7] наголошують, що регіон за цими показниками перебуває в числі лідерів. Однак істотною впливу на інноваційні процеси в господарській системі регіону інститути інфраструктури все ще не справляють. По-перше, наявний у них ресурс (кадровий, інформаційний) далеко ще недостатній для систематичної участі у рішенні інноваційних проблем великих промислових підприємств, як успішних, так і проблемних. По-друге, середні й, особливо, малі підприємства у своїй переважній більшості не є інноваційно-активними суб'єктами і не формують скільки-небудь помітний попит на послуги організацій інноваційної інфраструктури. По-третє, ні держава, ні бізнес практично не підтримують діяльність цих організацій, як це прийнято у розвинутих країнах. Саме тому інфраструктурний сектор досі має лише точкові успіхи і не може продемонструвати переконливі приклади ефективної підтримки інноваційного бізнесу або комерційно вигідних продажів технологій [7].

Аналіз складових інноваційної інфраструктури Харківської області показав, що віднести їх до певних складових (виробничо-технологічна, фінансова та ін.) досить важко, адже більшість з них виконують різноманітні функції. Тому наведемо функції основних суб'єктів інноваційної інфраструктури в таблиці 1. Отже, особливо недорозвиненими є фінансова та кадрова складові.

Великим позитивним кроком на шляху формування повноцінної інноваційної інфраструктури у Харківській області стало створення 21.03.2013 р за ініціативою Північно-Східного центру НАН України *класстера інноваційної інфраструктури*. Його основними завданнями зокрема є: розробка проекту регіональної інноваційної системи; пошук і залучення ресурсів, необхідних для розвитку інноваційної сфери області; організація і участь в реалізації програм навчання і підвищення кваліфікації кадрів в інноваційній сфері. В його складі 19 учасників, серед юридичних осіб наявні ВНЗ, (зокрема Національний університет ім. В. Каразіна, Політехнічний інститут, інститут радіоелектроніки), НДІ (зокрема, інститут проблем машинобудування), представники промисловості (Корпорація “ФЕД”), промислових парків (технопарк “Слобожанщина”), комерційні підприємства (зокрема ЦРМБ “Харківські технології”, консалтингова компанія “Бізнес-Експерт” та ін.).

Але, незважаючи на створення кластера, переважна більшість ВНЗ у інноваційній діяльності, на жаль, майже не задіяна, що свідчить про недовикористання потужного науково-технічного потенціалу.

Висновки і перспективи подальших досліджень. В результаті проведеного дослідження можна запропонувати зокрема наступні заходи для активізації розвитку інноваційної інфраструктури у Харківській області: по-перше, підвищення рівня інноваційної культури насамперед представників влади, бізнесу шляхом запровадження бізнес-тренінгів, які можуть проводити спеціалісти організацій інноваційної інфраструктури суцільно з викладачами вузів відповідних спеціальностей; по-друге, розвиток венчурних фондів та пошук альтернативних шляхів фінансування інноваційних проектів, підвищення їх інвестиційної привабливості для приватних інвесторів тощо; по-третє, активізація залучення наукового потенціалу численних ВНЗ (викладачів та талановитих студентів) до інноваційної діяльності шляхом відкриття спеціальностей “інноваційний менеджмент”, формування учбово-навчально-виробничих комплексів на зразок “Силіконової долини” – суцільного проекту НТУ ХПІ і компанії “Телесенс” – одного з найбільших виробників програмного забезпечення і галузі телекомунікацій (цей проект повинен надати можливість студентам і викладачам ВНЗ без відриву від навчання або роботи прийняти участь у втіленні реальних розробок і бізнес-проектів, доповнюючи, таким чином, теоретичні знання необхідними практичними навичками).

Таблиця 1

Основні організації інноваційної інфраструктури Харківської області та їх функції за складовими інноваційної інфраструктури

Назва організації	Функція за складовими інноваційної інфраструктури
ТЕХНОПОЛІСИ, ТЕХНОПАРКИ, НАУКОВІ ТА ІНДУСТРІАЛЬНІ ПАРКИ	
1. Технопарк державного значення “Інститут монокристалів”	Виробничо-технологічна складова: закінчений цикл наукових розробок – від ідеї, через дослідження, до створення матеріалів та їх впровадження у виробництво. Інформаційно-маркетингова складова: відділ трансферу технологій, інноваційної діяльності та інтелектуальної власності: здійснення заходів щодо комерційної реалізації наукоємної продукції Інституту і трансферу технологій; проведення маркетингових досліджень і виробітку економічних обґрунтувань впровадження результатів НДДКР і об’єктів інтелектуальної власності; організація і проведення досліджень з метою виявлення об’єктів права інтелектуальної власності, забезпечення охорони прав і здобуття охоронних документів. Підтримка ліцензійної діяльності, здійснення патентно-кон’юнктурних досліджень та досліджень на патентну чистоту [http://www.isc.kharkov.ua/]
2. Українсько-російський технопарк “Слобожанщина” [http://ukr-rus-technopark.com/]	Мета створення: формування середовища активної взаємодії учених і підприємців України і Російської Федерації з метою комерціалізації наукових розробок, створення умов для прискореного розвитку високотехнологічних напрямів виробництва і перетворення їх в основну рушійну силу економічного зростання Слобожанщини. Виробничо-технологічна складова: Міжнародний центр трансферу технологій “Інтегро” – офісно-лабораторна будівля для розміщення інноваційних компаній і представництв міжнародних корпорацій; бізнес-інкубатор “Колиска геніїв” для розміщення Start-up компаній; лабораторії і дослідні виробництва, що створюються інноваційними компаніями на території технопарку Фінансова складова: фонд посівних інвестицій “Бізнес-старт”; венчурний фонд “Слобожанські інновації”. Кадрова складова: рекрутингове агентство. Інформаційно-маркетингова складова: Центр патентних досліджень і бенчмаркінга; постійно діюча виставка інноваційних розробок “Енергія зростання”; дата-центр “Інтерком” для аутсорсинга інформаційно-комунікаційних послуг; центр прототипування і колективного доступу до високотехнологічного устаткування “Впровадження”; центр маркетингових послуг і субконтрактації
3. Технополіс “П’ятихатки” [http://technopolis5.com/]	Мета створення технополісу “П’ятихатки”: формування ринкових механізмів і відповідної інноваційної інфраструктури, здатних перетворити науково-технічний потенціал регіону на основний ресурс суспільного виробництва і забезпечити випереджаючі темпи економічного розвитку Харківської області в епоху економіки знань. Виробничо-технологічна складова: Міжнародний центр трансферу технологій “Інтегро” – офісно-лабораторна будівля для розміщення інноваційних компаній і представництв міжнародних корпорацій; бізнес-інкубатор “Колиска геніїв” для розміщення Start-up компаній; лабораторії і дослідні виробництва, що створюються інноваційними компаніями на території технопарку; ІТ-парк “Інтелелектроніка” – технопарк, що володіє комплексною інфраструктурою для прискореного зростання інноваційних високодоходних іт-компаній, що займаються розробкою програмного забезпечення, створенням мікроелектронної техніки і наданням послуг у сфері інформаційно-комунікаційних технологій. Фінансова складова: Фонд посівних інвестицій “Бізнес-старт; венчурний фонд “Слобожанські інновації” Кадрова складова: Рекрутингове агентство; бізнес-школа “Економіка знань”. Інформаційно-маркетингова складова: Центр патентних досліджень і бенчмаркінга; постійно діюча виставка інноваційних розробок “Енергія зростання”; дата-центр “Інтерком” для аутсорсинга інформаційно-комунікаційних послуг; центр прототипування і колективного доступу до високотехнологічного устаткування “Впровадження”; центр маркетингових послуг і субконтрактації

Назва організації	Функція за складовими інноваційної інфраструктури
4. Науковий парк "Радіоелектроніка та інформатика" [http://www.intellectronics.com.ua/index.php/sciencepark/]	Виробничо-технологічна складова: створення нових видів інноваційного продукту, здійснення заходів щодо їх комерціалізації. Кадрова складова: організація підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації фахівців, потрібних для реалізації проектів наукового парку; надання, у т.ч. і через суб'єктів господарювання, бази практики для студентів ІТ-спеціальностей. Інформаційно-маркетингова складова: інформаційно-методичне, правове і консалтингове забезпечення засновників і партнерів наукового парку; надання послуг з проведення експертної оцінки об'єктів інтелектуальної власності; проведення науково-дослідних, дослідно-конструкторських, проектних робіт і послуг з впровадження їх результатів у виробництво; залучення на ринок України закордонних передових технологій і рішень за допомогою розробки і реалізації спільних проектів; розробка бізнес-планів і планів маркетингу, інформаційно-консультаційний супровід трансферу технологій; організація і участь у виставках, презентаціях, аукціонах, семінарах, симпозиумах, конкурсах
5. КП "Індустріальний парк "Рогань" (комунальне підприємство Харківської облради)	Інформаційно-маркетингова складова: 1. Продовження реалізації проектів, ініційованих раніше (проведення міжнародного економічного форуму "Інновації. Інвестиції. Харківські ініціативи"; міжнародного конкурсу інноваційних та інвестиційних проектів "Харківські ініціативи"; сприяння початку роботи Ради вітчизняних і іноземних інвесторів при Харківській обласній державній адміністрації, який прийняв рішення про реалізацію в регіоні програми з десяти кластерних ініціатив та ін.). Втілення нових ідей: створення відкритої системи дистанційного навчання менеджерів проектів EdWayUa; формування майданчика для нетворкінга "1000 причин любити Харківський регіон"; підготовка випусків Міжнародного журналу "Енергія зростання – 24/7"; надання бізнес-послуг (просування продукції клієнтів, директ-маркетинг, впровадження CRM; розробка і обслуговування web-сайтів; розробка бізнес-планів, консалтинг, пошук інвесторів; програми підвищення конкурентоспроможності, кластерні ініціативи, networking; тренінг персоналу, система дистанційного навчання менеджерів проектів та ін.) [http://kharkivglobal.com/ru/]
РЕГІОНАЛЬНІ ОРГАНІЗАЦІЇ (З НАУКОВОЇ, ІННОВАЦІЙНОЇ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ)	
6. Північно-Східний науковий центр НАН України та МОН України	Інформаційно-маркетингова складова: здійснення розробки та реалізації державних і регіональних науково-технічних й соціально-економічних програм та проектів у Північно-східному регіоні (Харківська, Сумська і Полтавська обл.); незалежна оцінка процесів економічного і науково-технічного розвитку регіону, стану його економіки, впливу ринкових механізмів на соціально-економічне становище; розробка і впровадження маловідходних та безвідходних екологічно безпечних наукоємних технологій в інтересах розвинутих в регіоні галузей, насамперед, машинобудівного комплексу; вироблення рекомендацій щодо вирішення паливно-енергетичних проблем регіону на основі використання існуючих природних та вторинних ресурсів; наукове забезпечення заходів з енергозбереження та ідентичності вимірювань на підприємствах та в установах регіону; вдосконалення процесів виробництва та відтворення найбільш важливих для регіону видів та культур рослинництва і тваринництва; [https://intranet.nas.gov.ua/aboutNASU/Documents/ukr/4002.htm]; створення Інтернет-сайту "Харків інноваційний" (http://www.inno.kharkov.ua/?page_id=651)
7. Харківський регіональний центр з інвестицій та розвитку Державного агентства з інвестицій та управління національними проектами України	Інформаційно-маркетингова складова: участь у забезпеченні реалізації складових національних проектів; пошук місцевих партнерів та постачальників для інвесторів; сприяння впровадженню проектів ДПП; сприяння у залучення кредитів МФО для інфраструктурних проектів; сприяння залученню іноземних інвесторів; участь у формуванні "портфелів пріоритетних інвестпроектів"; участь у формуванні багаторічних планів залучення інвестицій в регіон; підтримка індустриальних парків; інформаційна підтримка "Єдине вікно"; бази даних інвестиційних пропозицій; бази даних регіональних проектів та ін. [http://investment.kharkov.ua/uk/kharkovskij-regionalnyj-tsentri-investitsij-i-razvitiya-2/]
8. ЗАТ Харківський центр науково-технічної та економічної інформації (ХЦНТЕІ)	Кадрова складова: на черзі підготовка фахівців з питань інноваційної діяльності та моніторингу інвестиційних проектів. Інформаційно-маркетингова складова: центр своєю діяльністю сприяє реалізації в регіоні науково-технічної та інноваційної політики, підвищенню ефективності виробництва, наукових досліджень і проектно-конструкторських розробок, якнайшвидшому використанню наукових досягнень у виробництві, а також підвищенню кваліфікації працівників підприємств та організацій усіх форм власності. З 2000 р. щорічно до Дня науки спільно з облдержадміністрацією готується інформаційне видання "Наука Харківщини", яке містить відомості про видатних науковців і молодих учених, визначні наукові установи; до "Дня винахідника та раціоналізатора" здійснюється підготовка та видання матеріалів науково-практичної конференції "Проблеми винахідницької та раціоналізаторської діяльності в Харківській області" та ін. [www.uinpei.kiev.ua/viewpage.php?page_id=84]
ІНШІ ОРГАНІЗАЦІЇ	
9. Центр розвитку малого бізнесу "Харківські технології"	Виробничо-технологічна складова: надання послуг і можливостей інноваційного бізнес-інкубатору. Фінансова складова: фінансова підтримка інноваційних проектів (кредити до 50 тис. дол., до 18 міс. під 16–17 % річних). Кадрова складова: курси підвищення кваліфікації у сфері інноваційного бізнесу. Інформаційно-маркетингова складова: консультаційні послуги (розробка інноваційних проектів і бізнес-планів, маркетинг, створення компаній); участь у міжнародних проектах підтримки підприємства [www.kt.kharkov.ua/ Ukrainian/]

Назва організації	Функція за складовими інноваційної інфраструктури
10. Консалтингова компанія “Бізнес-експерт”	Кадрова складова: навчальний центр практичного бізнесу; програми навчання, семінари, тренінги. Інформаційно-маркетингова складова: інвестиційний консалтинг; управлінський консалтинг; маркетинговий консалтинг [http://bexpertconsult.com/].
11. “Центр трансфера технологій” Харків	Інформаційно-маркетингова складова. <i>Безкоштовні послуги:</i> прийом заявок від розробників технологій і винахідників на внесення описів їх об’єктів інтелектуальної власності до єдиної бази даних технологій і винаходів, яка використовується для просування об’єктів інтелектуальної власності на ринок; прийом заяв від власників пакету “технологія (винахід) – стратегія використання” на внесення їх опису до єдиної бази даних готових бізнес-проектів, заснованих на інноваційних рішеннях. <i>Платні послуги:</i> для підприємств – пошук і відбір технічних рішень, заснованих на інноваціях; для крупних інвесторів і венчурних компаній – готові бізнес-проекти “під ключ”, засновані на інноваціях; пошук організацій, що займаються розробкою і виробництвом устаткування, в якому застосовуються новітні розробки і технології; консультаційні послуги з різних областей інноваційної діяльності; підготовка і розробка ліцензійних договорів. [http://techtransfer.narod.ru/business.html]
12. ЗАТ “Патентно-інноваційний центр”	Інформаційно-маркетингова складова: Консалтинг з інтелектуальної власності. Допоміжні послуги бізнесу. Консультації з охорони авторських прав. Послуги захисту даних, інформації [http://harkov-city.ru/biznes-i-finansyi/patentno-innovatsionnyiy-tsentr-zao.html]
13. Дочірнє підприємство “Інноваційний центр “Харків”	Інформаційно-маркетингова складова: розробка (добробка) концепції проекту по наданій бізнес-пропозиції у відповідності з вимогами Закону, пріоритетними напрямками і умовами технопарку; розробка деталізованого бізнес-плану проекту у відповідності з встановленими вимогами для учасників технопарку; інформаційно-аналітичні дослідження за завданням замовника (визначення технічного рівня, тенденцій розвитку, конкурентоспроможності і патентоспроможності об’єктів техніки, проведення патентних досліджень, пошук інформації про потенційних інвесторів, що приймають участь у проектах тощо) [http://yellow.com.ua/company.aspx?c=11846].

Перспективами подальших досліджень є розроблення механізму формування і функціонування регіональної інноваційної інфраструктури Харківської області та інших областей України.

Література

1. Регіональні інноваційні системи: ідентифікація, оцінка, інститути та інструменти розвитку : наук.-аналіт. доповідь / Л. І. Федулова, І. В. Скорнякова, І. А. Шовкун [та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук. Л. І. Федулової; НАН України, Ін-т екон. та прогнозів. – К., 2012. – 132 с.
2. Рудь Н. Т. Інноваційна інфраструктура регіону: теорія, методологія, практика : монографія / Н. Т. Рудь. – Луцьк : ВРР ЛНТУ, 2011. – 492 с.
3. Галюк І. Б. Управління інфраструктурою інноваційного підприємництва : автореф... дис. канд. екон. наук : 08.02.03 / І. Б. Галюк ; НАН України ; Інститут економічного прогнозування. – К., 2005. – 20 с.
4. Прозоров В. В. Удосконалення інноваційної інфраструктури України в умовах глобалізації : автореф... дис. канд. екон. наук : 08.05.01 / В. В. Прозоров. – Донецьк : Донец. нац. ун-т МОНУ, 2005. – 21 с.
5. Канаєва М. О. Формування інноваційної інфраструктури в Україні : автореф... дис. канд. екон. наук : 08.02.02 / М. О. Канаєва. – К. : КНУ ім. Т. Шевченка, 2006. – 20 с.
6. Бубенко П. Т. Інноваційний розвиток регіонів : монографія / П. Т. Бубенко. – Х. : ФОРТ, 2009. – 159 с.
7. Концепція інноваційного розвитку економіки Харківської області (Проект) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.inno.kharkov.ua/?page_id=651.

References

1. Rehional'ni innovatsiyni systemy: identyfikatsiya, otsinka, instytuty ta instrumenty rozvytku : nauk.-analit. dopovid' / L. I. Fedulova, I. V. Skornyakova, I. A. Shovkun [ta in.] ; za red. d-ra ekon. nauk L. I. Fedulovoyi ; NAN Ukrayiny, In-t ekon. ta prohnzovuv. – K., 2012. – 132 s.
2. Rud' N. T. Innovatsiyna infrastruktura regionu: teoriya, metodologiya, praktyka : monografiya / N. T. Rud'. – Luts'k : VRR LNTU, 2011. – 492 s.
3. Halyuk I. B. Upravlinnya infrastrukturoyu innovatsiyogo pidpryyemnytstva : avtoref... dys. kand. ekon. nauk : 08.02.03 / I. B. Halyuk ; NAN Ukrayiny ; In-t ekonomichnoho prohnzovuvannya. – K., 2005. – 20 s.
4. Prozorov V. V. Udoskonalennya innovatsiyoyi infrastruktury Ukrayiny v umovakh globalizatsiyi : avtoref... dys. kand. ekon. nauk : 08.05.01 / V. V. Prozorov. – Donets'kyi natsional'nyy universytet Ministerstva osvity i nauky Ukrayiny. – Donets'k, 2005. – 21 s.
5. Kanayeva M. O. Formuvannya innovatsiyoyi infrastruktury v Ukrayini : avtoref... dys. kand. ekon. nauk : 08.02.02. / M. O. Kanayeva. – K. : Kyiviv'skyi natsional'nyy universytet im. T. Shevchenka, 2006. – 20 s.
6. Bubenko P. T. Innovatsiynyy rozvytok regioniv : monografiya / P. T. Bubenko. – Kh. : FORT, 2009. – 159 s.
7. Kontseptsiya innovatsiyogo rozvytku ekonomiky Kharkivs'koyi oblasti (Proekt) [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: http://www.inno.kharkov.ua/?page_id=651.

Надіслана/Written: 4.05.2013 р.

Надійшла/Received: 6.05.2013

Рецензент: д.е.н., проф. В. В. Компанієць